מי שאמר פרק שלישי נזיר

וכ"ה סברי משום אוירא גזרו. וחמירא טומאתה ומשום הכי צריכה דתיהוי כנתחלה: **לא דכ"ע משום גושה גזרו.** דקיצא [ט]טומאה והאי דאמרו לה דתיהדר לנזירותה קנסא [י]בעלמא הוא דקנסוה: **איכעיא להו.** הא דא"ר יהודה דלא היתה נזירה אלא י"ד [יא] בשנטמאת קאמר: **ואליבא דב"ש.** דכשעלתה לארץ והיתה עושה ל' יום כב"ש נטמאת בטומאת מת ופקרה את הכל ועשתה ז' שנים אחרים כנתחלה: **או דלמא שלא נטמאת.** אלא בשביל שנאת בארץ העמים ועלתה לא"י עשתה ז' שנים כנתחלה ואליבא דב"ה: **ס"ש עלתה לארץ ואי ס"ד כו'** [יב]. ואי ס"ד כשנטמאת ואליבא דב"ש אי הכי י"ד שנה ול' יום מיבעיא ליה שהרי בתוך ל' נטמאת ופקרה כל שלמפרע ז' שנה ול' יום א"כ ז' שנים ול' יום היה לה למנות מתמיהן אלא מדלא תני הכי אלא י"ד שנה ש"מ דבלא נטמאת [יג] [יד] מיירי ר' יהודה **ואליבא דב"ה:** ע"א **איכעיא להו.** הא דא"ר יהודה לא היתה נזירה אלא י"ד שנה כשנטמאת עוד טומאה אחרת בסוף שבעה רשעים אכל לא [טו] יום מלאת [טז] ועדיין יש לה יום אחד או ב' מן הז' שנים ולבסוף ז' שנים עלתה לארץ ומנתה ז' שנים אחרות שהרי קומצת ז' שנים רשעים לד"ה דהא נטמאת הרי י"ד שנה ולהכי לא אמרי ב"ש דצריכה למנות ל' [יז] יום בארץ דהא קני לה בחותן ז' שנים שהיא מונה בארץ מת שמע עלתה לארץ כו' ולא ס"ד כשנטמאת **ואליבא דב"ש** דנטמאת בסוף ז' רשעים וחזרה ונטמאת בסוף י"ד כדאמר ת"ק אי הכי י"ד שנה ול' יום איכעי ליה לרבי יהודה למימר דכיון שנטמאת בסוף י"ד [יח] דיום מלאת היתה צריכה למנות עוד ל' דהא ס"ל דכי נטמאת ביום מלאת מונה ל' [יט] תניא נמי הכי דלר' יהודה אית ליה דכי נטמאת ביום מלאת מונה ל' וכיון דס"ל הכי ודאי הא דא"ר יהודה לא היתה נזירה אלא י"ד שנה כשלא נטמאת וקא פליג אתנא קמא דסבירא ליה לרבי יהודה דלא נטמאת כלל אלא לסוף שבע שנים עלתה לארץ והוחרה שתהא נזירה עוד שבע שנים. ובלשון הזה דן ר"א ב"ר ינאי לפני רבינו וקבלה (כ"ל ז"ה גליו"ן) [כ]: [כא] **כת אחת.** אחד אומר שתי שנים קיבל עליו נזירות ואחד אומר חמש שנים: **שב"ש אומרים נחלקה העדות.** הואיל ואין שם ב' עדים על ג' שנים: **וב"ה אומרים.** מ"מ שניהם מעידים על ב' שנים [כב] ויש בכלל חמש שנים ולא נחלקה עדותן [כג] אבל בשני מיתי עדים אחת אומרת שנים ואחת אומרת חמש דבדי הכל יש בכלל חמש שנים: **אמר רב הכל מודים במונה.** שנחלקה עדותן: **מאי קאמר אילימא כאחד אומר חמש ולא שנים ואחד אומר שנים ולא חמש.** פשיטא דנחלקה עדותן דהא קא מכחשי אהדדי: **אלא.** כגון שהאחד אומר אחת שנים והאחד אומר שלש ארבע חמש הא

ובית הלל סברי [ט]משום אוירא גזרו עליה לא דכולי עלמא [י]משום גושה גזרו עליה וב"ש סברי בסתם נזירות קנסנא וב"ה סברי כי קנסנא בתחילת נזירות: מעשה בהילני המלכה וכו': איבעיא להו בשנטמאת ואליבא דב"ש או דלמא בשלא נטמאת ואליבא דב"ה ת"ש עלתה לארץ והורות ב"ה שתהא נזירה עוד שבע שנים אחרות וכו' ואי ס"ד בשנטמאת ואליבא דב"ש אי הכי ר' יהודה אומר לא היתה נזירה אלא י"ד שנה י"ד שנה ושלשים יום מיבעי ליה תניא נמי הכי רבי יהודה אומר משום ר' אליעזר דאמר קרא [יא] זאת תורת הנזיר [יב] [יג] התורה אמרה כי נטמא ביום מלאת תן לו תורת נזיר: **מתני'** [יד] מי שהיו שתי כיתי עדים מעידות אותו אלו מעידים שנזר שתים ואלו מעידים שנזר חמש ב"ש אומרים נחלקה העדות ואין כאן נזירות וב"ה אומרים [טו] יש בכלל חמש שתים שיהא נזיר שתים: **גמ'** מתני' דלא כי האי תנא דתניא [יז] רבי ישמעאל בנו של רבי יוחנן בן ברוקא אומר לא נחלקו ב"ש וב"ה על שתי כיתי עדים אחת אומרת שתים ואחת אומרת חמש שיש בכלל חמש שתים על מה נחלקו על כת אחת אחד אומר שתים ואחד אומר חמש שב"ש אומרים נחלקה עדותן וב"א יש בכלל חמש שתים אמר רב הכל מודים במונה א"ל רב חמא לרב חסדא מאי קאמר אילימא אחד אומר חמש ולא שתים ואחד אומר שתים ולא חמש הא קא מכחשי אהדדי אלא אחד אומר אחת ושתים ואחד אומר שלש ארבע חמש שנדר שני נזירות **ואלו** מעידין שנדר חמש נחלקה עדותן. ואין כאן נזירות אלא מעידין שהגדר מכחיש כל אחת ואחת דאי מודה לאחת למה לא יהיה כהודאתו א"נ בשאומר איני יודע והשתא צריך לדון לפי העדות א"נ כשמתוק וכאלו שתי הכיתות יחד דלא הוי שתיקותיה כהודאה דלאו מודה הוא דאמר מה לי להכחישן הא שתיהן מכחישין זה את זה: וכ"ה אומרים יש בכלל חמש שתים. [ומונה] ב' דהוי כאילו אמרו שתיהן שתים נדרת.

לימא בהא קטיפ"לגי דב"ש סברי ארץ העמים משום גושא גזרו וב"ה סברי משום אוירא גזרו. אית ספרים דגרסי הכי דכ"ש סברי ארץ העמים משום גושא גזרו ומונה ליכנס בה בשידה מיהא ומגדל וכ"ה סברי אפילו על אוירא גזרו ומש"ה החמירו לטמוא הכל וקשה לגירסא זו דמאי טעמא דב"ש דנהי דלא גזרו כי אם משום גושא מ"מ לטמוא הכל מידי דהוה אנית הקברות דאינו מטמא באויר ואפ"ה טומאה הכל לכן נראה דגרסינן אפילו כ"ש סברי משום אוירא גזרו והחמירו בארץ העמים וכ"ה סברי משום גושא גזרו וא"ש והשתא נמי מאי טעמא דב"ש אינו משום דהחמירו בה יותר מקבר לא יטמוא אלא ל' וי"ל דאין הכי נמי דכיון דהחמירו בה לגזור על אוירא גזרו לכל דאותה טומאה אינה אלא מדרבנן ולכך סגי לן דיטמוא שלשים יום דלא מיתלפא בטומאה דאוריתא וכ"ה סברי משום גושא גזרו וכיון דהיכה בקבר צריך שיטמוא הכל ומשום דמיתלפא בארץ העמים בקברות וכעין סברא זו איכא בפ' כהן גדול (לקמן דף נד:) דקאמר אי משום אוירא ל"ל הזאה אבל אי משום גושא ניחא דטעמא דהזאה כשאר טומאות ולפ"ז ה"ג לא דכ"ע משום אוירא גזרו ולכך ניחא לב"ש דלא קנים אלא ל' יום וכ"ה סברי א) אע"ג דגזרו לכל דטומאה דרבנן הוא ואינה כשאר אהל קנסינן ליה בתחילת נזירות ובקנסא הוא דפליגי: **בשנטמאת ואליבא דב"ש.** [אמר] רבי יהודה דהוצרכה למנות ל' יום בא"י ונטמאה בסוף ל' יום בא"י ומנתה עוד ז' שנים שהרי הוצרכה לטמוא כל נזירות ומצא דלר' יהודה היתה י"ד שנים ול' יום והיינו דוקא לב"ש דאין צריך למנות בא"י רק ל' יום לבד דאי לב"ה זקוקה לחזור ולמנות בא"י ז' שנים אחרים אי נטמאת בסוף מנין כנטמאת [2] דלעיל היה כך שנטמאה בסוף מנין של הארץ וא"כ היתה צריכה להא נזירות כ"א שנה או דלמא בשלא נטמאת ודר' יהודה אליבא דב"ה דוקא לב"ש לא הוצרכה ל"ד שנים וז' שנים ול' יום קני: **תא** שמע עלתה לא"י וכו' ואי ס"ד בנטמאת ואליבא דב"ש אי הכי ר' יהודה אומר לא היתה נזירה אלא י"ד שנה י"ד שנה ול' יום מיבעי ליה. ב) ולא גרסינן מה שכתוב בספרים ועוד [3] מתניתין וא"ת ודלמא ל' יום היו מובלעים בז' שנים הראשונים כגון שעשתה כחו"ל ז' שנים חסר חדש ושלשים יום דקנסא בארץ [הרי] ז' שנים ולא יותר ונטמאה בסוף ל' יום של הקנס ועשתה עוד ז' שנים הרי י"ד בין הכל ועוד קשה למה לו להאריך דברי ת"ק לא יניח אלא דברי ר' יהודה לדקדק מהם וי"ל דמש"ה מייתי דברי ת"ק לאוכוחי דלא"ק לא מיירי בהבלעה דקתני ולבסוף שבע שנים נטמאת ומצאת נזירה כ"א שנה (ול' יום) [ג"כ] גם דברי ר' יהודה לא מיירי בהבלעה וא"כ י"ד שנים ושלשים יום מיבעי ליה: **מי** שהיו שתי בתי עדים מעידות אותו אלו מעידין שנדר חמש נחלקה עדותן. ואין כאן נזירות אלא מעידין שהגדר מכחיש כל אחת ואחת דאי מודה לאחת למה לא יהיה כהודאתו א"נ בשאומר איני יודע והשתא צריך לדון לפי העדות א"נ כשמתוק וכאלו שתי הכיתות יחד דלא הוי שתיקותיה כהודאה דלאו מודה הוא דאמר מה לי להכחישן הא שתיהן מכחישין זה את זה: וכ"ה אומרים יש בכלל חמש שתים. [ומונה] ב' דהוי כאילו אמרו שתיהן שתים נדרת.

[ט]**קתני רישא ב"ש כו'.** כל זה לא היה צריך דודאי בריש קיימינן ולשון זיר משונה: **מתניתין.** דקתני דפליגי ב"ש וב"ה בשתי כתי עדות [דלא כהאין] תנא דר' ישמעאל: **אמר** רב הכל מודים במונה. שנחלקה העדות לרבי ישמעאל דאמר דפליגי בית שמאי ובית הלל בכת אחת היינו כשאומר אחד שתים ואחד אומר חמש אבל אם מונה כדמסיק ואזיל נחלקה העדות: **מאי** קאמר. כלומר והיכי דמי מונה דקאמר אילימא דקא מכחשי אהדדי להדיא כדקאמר חמש ולא שתים כו' פשיטא דנחלקה עדותן ומאי קא משמע לן רב אלא

א) [לקמן נד: נה.], ב) [לעיל י:], ג) עדיות פ"ד מי"ט, ד) [מוספתא פ"ג] כ"כ תפ"ר ע"ש פהלדרן לא. ע"ש, ה) ד"ה שיך לעיל יט.,

תורה אור השלם

1. זאת תורת הנזיר ביום מלאת ימי נזרו יָבִיא אתו אֶל פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד: במדבר ו יג

נוסחת הריב"ן

א) טומאתה: ב) קנסא הוא דקנסוה דכ"ש סברי כי גליון נזירות מרובה של ק' יום כ"ש אומרים מזר לי משום דאדר העמים טמאה כתר"ל לכי יתנה לי יום דמירות שהרה בארץ ישראל ודייב וכ"ש כי הס"ד: ג) אגב: ד) בארץ מדרי: ו) ביום: ז) דעבדין: ח) (יוסף) ניחא כ"ש: ט) ביום: י) לי יום: כ) ואית ספרים דמתיב בהו תניא נמי הכי ושכאמת היא הס"ד: ל) דיש: מ) בכל מקום שיש שתי כתי עדים כו':

הגהות הב"ח

(א) גב' זאת תורת הנזיר ביום מלאת התורה אומרים: (ב) רש"י ד"ה ת"ש עלתה וכו' ס"מ דבלא נטמאת משבאת לארץ מיירי ר' יהודה וכו' בסוף שבע רשעים אכל לא ביום מלאת דעדיין הרי לה יום אחד או ב' מן הז' שנים עלתה וכו' לדברי הכל דבא נטמאת תוך מלאת הרי י"ד וכו' בסוף י"ד ביום מלאת היתה: (ג) ד"ה על מה נחלקו על כת אחת אחד כל"ל והר"ש עם ד"ה וכ"ה וכו' דיש בכלל וכו' אכל בשתי כיתי:

הגהות מהר"ב רנשבורג

א) תוס' ד"ה ליתא וכו' וכ"ה סברי אע"ג דגלוי לכל דטומאה דרבנן הוא ואינה כשאר אהל מן תיבות אע"ג עד אהל נמחק. וז"ב אעפ"כ איט גלוי לכל דטומאה דרבנן הוא כשאר אהל וכו' כל"ל פ"מ: ב) ד"ה ת"ש וכו' וכ"ג מה שכתוב בספרים ועוד וכו' כ"ב עי' פ"מ:

הגהות התוספות

1. כ"ל דעשוה הזאה משום דמיתלפא בשאר טומאות. 2. בס"א שנטמאת. ויש מוחקים בדברי התוס' מתיבת דנטמאת עד תיבת בסוף מנין. 3. כ"ל עד מתניתין. ותיבת ועוד נמחק.

עין משפט נר מצוה

כג א מיי' פי"ח מהל' טומאת מת ה"ח:
כד ב מיי' פ"ג מהל' נזירות הלכה ט:

פי' הרא"ש

לא דכ"ע משום אוירא גזור הלכך לב"ש די בלי וב"ה סברי דאפ"ה קנסוה בעיקר נזירות ולקמן בפ' כ"ג מוכח כי האי גירסא דאמרינן לקמן אי משום אוירא למה לי הזאה אלמא אי משום אוירא אין לה דין טומאת מת ולא בעיא הזאה: איבעיא להו כשנטמאת וה"ק לה ר' יהודה לת"ק ודאי אמת היה שנטמאת בסוף נזירותה ואפ"ה לא היתה נזירה אלא י"ד שנה דהורו לה כב"ש להיות נזירה ל' יום ונטמאת בסוף ל' יום והוצרכה להיות נזירה עוד ז' שנים: או דלמא כשלא נטמאת ואליבא דב"ה. ולא פליג ר"י את"ק אלא בעיקר המעשה שרבי יהודה אומר שכך היה המעשה שלא נטמאת אבל אם נטמאת היתה צריכה להיות נזירה כ"א שנה: ת"ש עלתה לארץ וכו' לא היה צריך להביא כל זאת המשנה אלא שורצה לדקדק דכי היכי דלת"ק נטמאה בסוף ימי נזירותה הכי נמי לר' יהודה הלכך פריך אי ס"ד בשנטמאת ואליבא דב"ש א"כ נטמאת בסוף ל' יום של נזירי א"כ י"ד ול' מבעי ליה. ואית ספרים דגרסינן י"ד שנה ל' מבעי ליה דתניא ר' יהודה אומר משום ר"א זאת תורת הנזיר ביום מלאת אמרה תורה נטמא ביום מלאת תן לו תורת נזיר. ואי ס"ד כשנטמאת ואליבא דב"ש כיון שנטמאה בסוף ל' לא היתה צריכה להיות נזירה אלא ל' יום: מי שהיו ב' כתי עדים מעידים אותו אלו מעידים שנדר ב' שקבל עליו ב' נזירי ואלו מעידים שנדר ה' באותה שעה שאתם אומרי' שנדר ב' אנו אומרי' שנדר ה'. ומפרי' כגון שהיה מכחיש ואומר שלא נדר כלל. דאי שתיק הוי' שתיקותא כהודאה כדאי' בקידושין פ' האומר גבי נטמאו טהרותיך והלה שותק. ומי' איכא למי' דמיירי אפילו בשותק דכיון דבאו ב' כתות כאחד ומכחישות זו את זו נחבטלו דבריהם והוי כאילו לא העידו ולא שייך הכא למימר שתיקה כהודאה דמיא: שיש בכלל ה' שתים כיון שיש עדות שלימה בכולה דבר אבל בכת א' בהא קאמרי ב"ש דנחלקה עדותם שהאחד אומר אמת והא' משקר ואין כאן אלא עד אחד אמיתי וב"ה אומר יש בכלל ה' שתים ושניהם מעידים על שניהם. ולתנא דמתני' גם ב"ה מודו בכת אחת דנחלקה עדותם: אמר רב הכל מודים במונה [1] אהא' מן העדים נזרי א' ועוד שניה והשני אומר נזר ג' נזירות ועוד ד' ועוד ה' כיון דנחת לפניינא הוי כאילו מכחישים

---

[1] לולי ל"ל כמונה אחד מן העדים לומר שר נזירות מ' וכו'.

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com